

SZABÓ HIRLAP

A BUDAPESTI SZABÓIPAROSOK HITEL- ÉS TERMELŐ SZÖVETKEZETE, AZ EGYESÜLT SZABÓIPAROSOK KÖRE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ALAPITOTTA:
ULLMANN JAKÓ
FELELŐSZERKESZTŐ
TIBOR SÁMUEL

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII., HÁRSFA-UTCA 24.
TELEFON: J. 422—32.
Megjelenik minden hó 15-én.
Előfizetési ára egész évre 6 P

Kraszner Lajos

Budapest, V. Deák Ferenc-tér 2

Telefon: Automata 814—23

szövet, bélésáru és szabókellékek
üzletét, azért keresik fel a szabóiparosok oly sokan és gyakran, mert
jó drut olcsón drusit.

BUDAPEST,
II., Korvin-tér 1.

IV., Semmelweis-utca 14.

VI., Andrassy-ut 33.

VII., Rákóczi-ut 18.

VII., Rákóczi-ut 68.

VIII., Baross-utca 86—88.

X., Belső Jászberényi-ut 14.

Vidéki fiókok:

Aszód, Fő-utca 490,
Baja, Erzsébet királyné ut 10,
Balassagyarmat, Rákóczi fejedelem-ut 27,
Bácsalmás, gr. Széchenyi-utca 55.
Berettyóújfalú, Horváth Miklós-ut 14,
Békéscsaba, Andrassy-ut 11
Bonyhád, 447. szám,
Cegléd, Rákóczi-ut 6.
Csongrád, Kossuth utca 4.
Debrecen, Piac-utca 79.
Dombóvár, Hunyadi-tér 6,
Dunaföldvár, Erzsébet-tér 6.
Eger, Kállay Zoltán utca 11,
Esztergom, Kossuth Lajos utca 16,
Győr, Baross-ut 33,
Gyöngyös, Hanisz Imre-tér 781.
Gyula, Báró Wenckheim Béla-utca 8.
Hajduböszörmény, Kossuth tér 1879.
Hajdunánás, Bocskay-utca 4.
Hatvan, Horváth Mihály utca 643,
Heves, Szerelem utca 69/a,
Hódmezővásárhely, Szentesi-ut 10,
Jánoshalma, Kossuth Lajos-u. 1130.
Jászberény, Apponyi-tér 20,
Kalocsa, Fő-utca 43.

SINGER

VARRÓGÉPEK

A SZABÓIPAR
MINDEN ÁGÁRÉSZÉRE
RÉSZLETFIZETÉSRE

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

SINGER FIÓKOK MINDENÜTT

Kaposvár, Fő-utca 12,
Karcag, Széchenyi sugárút 2154,
Kecskemét, Nagykörösi-utca 7,
Kiskunfélegyháza, Kossuth-utca 18,
Kiskunhalas, Malom-utca 4/a.
Kispest, Üllői-ut 135,
Kisvárd, Deák Ferenc-utca 4.
Körmend, Rákóczi-ut 5,
Makó, Vármegye-utca 3.
Miskolc, Széchenyi-utca 73,
Mohács, Király-ut 17.
Moson, Fő-utca 69.
Nagykanizsa, Fő-ut 1,
Nagykörös, Széchenyi-tér 7,
Mátészalka, Hősök-tere 14.
Mezőtur, Erdődy-utca 12.
Mezőkövesd, Fő-utca 246.
Nyiregyháza, Vay Ádám utca 2,
Pápa, Kossuth Lajos-utca 30.
Pásztó, Fő-utca 387.
Pécs, Széchenyi-tér 16,
Pesterzsébet, Kossuth Lajos utca 37,
Salgótarján, Fő-u. 75.
Sátoraljaújhely, Rákóczi-utca 19,
Sopron, Várkerület 129.
Szarvas, Kossuth-tér 47.
Szeged, Kárász-utca 1,
Székesfehérvár, Kossuth-utca 7.
Szolnok, Baross-utca 2423,
Szombathely, Király-utca 1,
Tata, Kossuth-tér 7.
Tiszafüred, Fő-utca 832,
Ujpest, Árpád-ut 84.
Vác, Széchenyi-u. 16.
Veszprém, Rákóczi-tér 24.
Zalaegerszeg, gr. Apponyi Albert-u. 1.

SCHWARCZ LAJOS BUDAPEST, IV. Deák Ferenc-u. 15.

S Z A B Ó
O T T H O N

MINDEN FAJTA ANGOL FRANCIA- ÉS
HAZAI GYÁRTMÁNYU POSZTÓ-, GYAP-
'USZÖVETEK, BÉLÉSÁRUK ÉS SZABÓ-
KELLÉKEK GYÁRI NAGY RAKTÁRA.

TELEFON:

819—09.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre tagjai a Szabó Hírlapot csak előfizetés ellenében kaphatják, mert az egyesület jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy a tagoknak a lapot díjtalanul küldje.

Meghívás.

A Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő-Szövetkezete mint az Iparosok Országos Központi Szövetkezete tagja, 1932. március hó 13-án d. e. 10 órakor az Egyesült Szabóiparosok Köre tanácstermében, Budapest, VII., Hárs-ga-u. 24., I. em. 4. sz.)

XXXI. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a tagokat az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívjuk.

N a p i r e n d :

1. Mult évi üzelteredményekről szóló jelentések tárgyalása, zárszámadások megvizsgálása.
2. Mérleg megállapítása, felmentvény megadása.
3. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
4. Az ingatlan eladásának tudomásul vétele.
5. Az igazgatóság, 4, a felügyelőbizottság 1, a bíráló bizottság 30 tagjának választása.
6. Esetleges indítványok.

1931. január hó 1-én volt 724 tag 1.161 darab egész és 581 darab csonka üzletrésszel. Belépett 7 tag 8 egész üzletrésszel, régi tagok utánjegyeztek 2 egész üzletrészt, csonka üzletrészek kiegészítése folytán keletkezett 13 darab egész üzletrész. Kilépett 21 tag 45 darab egész és 12 csonka üzletrésszel. Megszűnt 13 darab csonka üzletrész. Állomány 1931. december hó 31-én 710 tag 1139 darab egész és 556 darab csonka üzletrésszel.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében ki van függesztve és ott mindenki által megtekinthető.

Budapest, 1932. február hó 25-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Mérleg-számla 1931. december 31-én. *Vagyon:* Készpénzkészlet 6.882.24 P. Adósok 44.131.52 P. Bankszámlán 2.094.05 P. Értékpapírok 278.30 P. Berendezés 243.11 P. Árukészlet 16.302.80 P. Összesen 69.932.02 P. *Teher:* Üzletrésztőke 13.101.95 P. Tőketartalék 4.469.23 P. Egyéb tartalékok 2.948.78 P. Áruhitelezők 25.825.81 P. Központi hitel 16.337.10 P. Tagok követelése 1.389 P 62 f. Fel nem vett osztalékok 1.306.04 P. Átmeneti tételek 3.801.96 P. Nyereség 751.53 P. Összesen 69.932 pengő 02 fillér.

Eredmény-számla 1931. december 31-én. *Tartozik:* Általános üzleti költségek 17.756.04 P. Munkabérek: Kisiparosoknak 86.878.85 P. Szakalkalmazottaknak 26.168.22 P. Tisztviselők fizetése 23.184.74 P. Adók és

illetékek 818.87 P. Kamatok 9.618.90 P. Házbér 5.167 P. Ingatlant terhelő kamatok, adók és költségek 19.801.92 P. Leírás behajthatatlan követelések miatt 2.890.33 P. Engedmények 556.64 P. Nyereség 751.53 P. Összesen 193.593.04 P. — *Követel:* Vállalati és árujövdelem 134.868.78 P. Ingatlan jövedelme 58.724.26 P. Összesen 193.593.04 P.

Jelen mérleg- és eredmény-számlát megvizsgáltuk s azoknak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezőknek, a törvény és alapszabályok értelmében készültknek találtuk.

Budapest, 1932. február hó 25-én.

A felügyelő bizottság.

A Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelőszövetkezetének évi jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

1930. évi jelentésünkben a szabóipar általános gazdasági helyzetének rövid ismertetése kapcsán, rámutattunk ama okokra, amelyek iparunk leromlásának folyamatát siettettek. A takarékosági és az árletörési jelszavak romboló munkáját ezévből a közterhek emelése, a betétek zárolása, a deviza védelme, a textiliák behozatalának korlátozása, a közalkalmazottak javallalmazásának lefaragása nyomán támadt bizonytalanság — csak növelte. A gyáriparostól a kézműiparosig, min-

denki közmunka után szaladt; egyik a másikra rálicitált s bekövetkezett az az állapot, hogy míg a textilárak ára július óta 20—25%-kal emelkedett, addig a vállalati árak legalább ugyanannyival estek.

E versenyben nem azok estek el, akik munkához nem jutottak, hanem azok is, akik szerencséjüknél fogva egy-egy munkát elnyertek. A szabóipari jelentősebb közmunkák bér munka jellegűek, ezek elvállalásánál nemcsak a készítési árban folyt egy elkeseredett, kétségig menő verseny, hanem az anyaghiányad tekinte-

tében is s itt igen sok esetben egyenesen ráfizetésre kalkuláltak.

Az árak irreális letörésére irányuló versenynek igazolására néhány számadatot adunk át a nyilvánosságnak, hogy az erre illetékes kereskedelemügyi miniszterium a közszállítási szabályrendeletben biztosított jogánál fogva, egyébként pedig, miután a kisipari ügyekben nekünk az egyedüli fórumunk e gyilkos és sem a köz, sem a magángazdaság javát nem szolgáló versenynek véget vessen.

A közszállítások termelési értéke egy-egy darabra átszámítva 1930. évben 6.58 pengő, 1931. évben 4.42 pengő. Ez 32%-os árnívó csökkenésnek felel meg.

Ennek következményeképpen a munkabérek is estek. A kisiparos, ha segédeket foglalkoztat, műhelyére ráfizet. A posta felszerelés (köpeny, zubbony, pantalló) 1913. évi munkabére pengőre átszámítva 7.19 pengő volt, 1931. évben 3.40 pengő. A Máv egyenruháknál egy felszerelés 6.10 pengős békebeli munkabérével szemben 1931. évben 3.50 pengő jutott a kisiparosnak, vagyis majdnem 50%-kal kevesebbet dolgozott 1931-ben, mint 1913. évben. Ezzel szemben létfenntartásánál egy békebeli ar. koronának 1931. évi vásárló ereje 70 fillér. Ötven és harminc százalékos veszteség mellett ma a szabóiparos a békeévek jövedelmének csak húsz százalékát keresi meg. Ez egész évre átszámítva — mert csak 6 hónapon át van kereseti lehetősége — heti 20—22 pengő keresetnek felel meg. Ebből a keresetből élni és terheket viselni olyan társadalmi probléma, a melynek fejtegetése közgyűlési jelentésünk kereteit meghaladja.

Szövetkezetünk ez évi termelése mennyiségileg 30 %-kal emelkedett, értékileg azonban épen a fent vázolt körülményeknél fogva 11%-kal csökkent. Üzemünk termelési költségét, a 30%-os termelési szaporulat növelte, anélkül, hogy a vállalati árakban erre fedezetünk lett volna. Magától értetődik, hogy ez termelési veszteséget okozott, amely veszteséget egyéb bevételeinkből kellett pótolnunk.

Súlyos, mondhatnánk katasztrófális következményeket vont maga után a július hónapban kiadott ama rendelet, amely a betétek kifizetését szabályozta és egy időre korlátozta.

Míg a pénzügyintézetek és a gazdasági hitelszövetkezetek, a kormány intézkedése folytán a Nemzeti Bank útján — az igénylések teljes kielégítésére — kellően felkészülhettek, addig az ipari hitelszövetkezeteket a normál kereteket meghaladó betételvonás teljesen kiszületlenül érte.

Az ipari hitelszövetkezetekről mindenki megfeledezett. Amikor ezek az Iparosok Országos Központi Szövetkezetéhez fordultak védelemért, akkor a Központ pénzforrásai egyik napról a másikra kiapadtak; a legkétségbeejtő bizonytalanságba jutottunk mi is. Mert dacára annak, hogy betevőink pénze teljesen meg volt, azt az élő üzletből rövid időközönként kivonni nem tudtuk. A korlátozó rendelkezések folytán beálló munkanélküliség pedig azokat is, akik egyébként bizalommal viseltettek szövetkezetünk irányában, oly helyzetbe juttatta, hogy kénytelenek voltak megtakarított pénzükhöz nyúlni.

Igen rövid idő alatt betétállományunk felét visszafizettük s ezzel egész forgatókénket kimerítettük. Vállalkozásainkban fekvő kintlevőségeink behajtása ily rövid idő alatt nem volt keresztül vihető; még a köz-

hatóságoktól járó követeléseink kifizetése is elakadt.

A Központtól átmenetileg, kisegítésképpen kapott kölcsönt, valamint egyéb hitelezőink elől elvont — és betétek kifizetésére felhasznált — tőkét elő kellett teremteni, hogy fizetési kötelezettségünknek eleget tehesünk.

Szövetkezetünk 31 éves üzleti érdekének megóvása s a tagoknak még kijáró betétek teljes kiegyenlítése csak úgy volt lehetséges, hogyha ingatlanunkat, szabadkézből minél előnyösebb árért eladjuk és a befolyt vételárból mindenkit kielégítünk.

Mi tehát az alapszabályok 47. §. d) pontja alapján, amely sürgős és kényszerítő esetekben, amikor a kérsedelem a szövetkezet egyenes károsításával járna, — a Központ előzetes hozzájárulásával — a VII., Hársfa-utca 24. sz. alatt lévő házat, a Központ által műszakilag megbecsült árt meghaladó összegért, 265.000 pengőért eladtuk.

Nehéz volt ezt nekünk megtenni, de más kiutunk nem volt — hacsak be nem várjuk a minden oldalról ellenünk zúditott pereket. Ez esetben pedig a súlyos költségek és egy esetleges kényszer eladási ár teljesen tönkreteszi szövetkezetünket.

Mi tehát a szükséges műtétet önmagunk végeztük el. Megmentettük szövetkezetünket, annak üzleti bonitását s ezzel a szövetkezet dolgozó tagjainak kenyérét.

Mi eleget tettünk a köteles üzleti gondosságnak akkor, amikor minden segélyforrás kimerítésével házunk eladását elkerülni szerettük volna, sajnos, rajtunk kívül álló körülmények miatt azonban mentő akciónk nem sikerült.

A gazdasági vihar, amely tőkeerős, nálunknál jobban megalapozott vállalkozásokat pusztított el, szövetkezetünkben is rombolt, azonban szövetkezetünket teljesen letörni nem tudta s erős akarattal és elhatározással szédült munkahelyünket újra építhetjük. Ehhez az építőmunkához kérjük a tagok támogatását. Elcsüggednünk nem szabad, mert mindent visszaszerezhetünk, ha közös akarattal egyet akarunk.

Huszonhét évvel ezelőtt is, az akkor 4 éves szövetkezetünket ugyanily helyzetben mentette meg néhány lelkes és áldozatkész tag, akikben még ma is, a mikor már őszbeborult fejjel járnak közöttünk, él az eltökélt szándék, hogy az új honalapítás munkájában résztvegyenek. Ily áldozatkészség mellett nincs okunk a csüggedésre.

Nehéz és gondterhes munkánk közepette vesztettük el a szövetkezeti eszme egyik fanatikus apostolát: *Ullmann Jákó* tagtársunkat, aki huszonöt éven át, szóval, tollal szolgálta szövetkezetünk ügyét és az ország kézműiparosságának érdekeit. Elvesztettük őt akkor, amikor az ő buzdító, lelkesítő szavára nagy szükségünk volna; kidült a sorból akkor, amikor a viharvert nyájnak összetereléséhez az ő kiváltságos képességét pótolni nem tudjuk. Negyedfélszázados szövetkezeti működésének elismeréseképpen arra kérjük a t. Közgyűlést, hogy *Ullmann Jákó* érdemeit foglaljuk a közgyűlés jegyzőkönyvébe.

*

Szövetkezetünk működésére vonatkozó számszerű adatokat a zárszámadások foglalják egybe; az abban soljuk, hogy annak 10%-a, azaz 75.15 pengő a tőkefeltüntetett 751.53 pengő nyereség felosztására javaslatlákára, a fennmaradó 4.38 pengő ugyancsak a tőkefeltartlák gyarapítására fordítassék.

Kérjük a t. Közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul venni, a nyereség felosztására vonatkozó indítványunkat elfogadni és részünkre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Bejelentjük még a t. Közgyűlésnek, hogy lemondás folytán *Prokopecz János* és *Theisz Dániel* igazga-

tósági tagok és *Mezey Imre* fel. biz. tag tagsági helye s mandátumuk lejártá folytán *Gitling András*, *Paska János* igazgatósági tagok helye megüresedett és ezeknek helye választás útján betöltendő. Megjegyezzük, hogy *Prokopecz János* és *Mezey Imre* mandátuma 1931 év végével amúgy is lejárt. *Az Igazgatóság.*

Budapest szabóiparosainak gazdasági tükörképe.

Az ország legnagyobb ipartestülete, a 3200 tagot magába foglaló *Budapesti Férfiszabók Ipartestülete*, valamint az üzletek részére dolgozó szabóiparosok gazdasági szervezete, az *Egyesült Szabóiparosok Köre* évi közgyűlésére beterjesztett jelentések őszinte hangon lárták fel a szabóipar minden haját és keszervét. 3200 szabóiparos és ezek által foglalkoztatott munkások, inasok, a családtagokat is beleszámítva, 20.000 lélek sorsával ismerkedtünk meg a két közület évi jelentése útján.

Iparunk sorsát misem jellemzi jobban, mint az ipartestület feljajdulása, hogy míg 1928-ban 659 tanonc szabadult fel, addig 1931-ben már csak 368 került felszabadulásra. Míg 1909. évben 2000 iparosunk 2100 tanoncot tartott, addig 1931. évben 3200 iparos 807 tanoncot nevel. A szabad pályákra való áttérés tehát a mi iparunkban betelt. A szabóiparosok kereseti lehetőségének csődjét igazolja az *Egyesült Szabóiparosok Körének* évi jelentése, amely megállapítja, hogy: *dolgozunk minden árért, hogy éhen ne vesszünk.*

Nincs árszabály, nincs órabér. Ezt a helyzetet azok is kihasználják, akiknek üzleti lehetősége ezt nem követeli.

A szabóiparban drága termelésről nem beszélhetünk. A ruha értékének nagyobb részét kitevő szövet, bélés stb. anyagok árában nem csökkenés, hanem emelkedés állt be az utóbbi félévben. Ennek okát az ipartestületi jelentés a különböző pénzügyi rendelkezéseknek tulajdonítja. E helyes megállapítását mi is aláírjuk. De ne csak a mostani állapotról beszéljünk. Alapítsuk meg, hogy önálló vámterületünk óta, a textilipar különös vámvédelemben részesül s ezzel úgy a belföldi, mint a külföldi textiliák árát megdrágította.

Az ipartestületi jelentésnek, a közterhekre vonatkozó feljajdulása falrahányt borsó sorsára jut. A közterhek még terhesebbek lesznek. Nem azért, hogy az adósrófon csavarnak egyet, hanem mert a lecsökkent kereseti viszonyokhoz mértén nem mérséklük az adózást. Nem szállítják le a betegsegélyezési járulékokat sem. A közüzemek és értékesítő szövetkezetek problémájára jellemző, hogy az ipartestület közgyűlésén, az ipartestület elnöke bejelenti, hogy a közelmúlt napokban a kormány elnöke, az előtte megjelenő küldöttségnek kijelentette, hogy a közüzemek megszüntetésére újabbat nem mondhat. Ez azt jelenti, hogy marad

minden a régi. Hogy nem marad minden a régi, hanem vigan tenyészik e káros nyavalya, ide igtatjuk mindazok részére, akik még nem tudják, miszerint az *Országos Ruházati Intézet* bővül, terjeszkedik, rövidesen a *Ludovika Akadémia szabóműhelyét is átveszi.* Az ez évi közszállításokban is *annyit kapott, mint az ország összes szabóiparossága együttvéve.* Pedig a sokat hangoztatott iparfejlesztési törvény január elsejével életbe lépett. De sokat reméltünk ettől!! Ugy véljük, egy csalódással gazdagabbak lettünk. Még a 6%-os kisipari felártól is elütöttek bennünket.

A szabóipartestületi tagok leszegényedésének hű tükörképét mutatja a tagsági díjak 22.000 pengőt kitevő hátraléka. 12.000 pengős tagdíj bevétellel szemben ennyi tagdíjhátralék a tagok anyagi romlásának beszédes dokumentuma. S itt szükségesnek tartjuk leszögezni, hogy a vidék iparosságának abban, hogy a fővárosiak jobb kereseti lehetőségére való utalással — magát mostohább viszonyok között gondolja és az állam hathatósabb támogatását követeli, nincs igaza, mert a szegedi 3300 tagot számláló általános ipartestületnek évi jelentése szerint 19.900 pengő tagdíj bevétellel szemben csak 2000 pengő hátraléka van — csak úgy volt lehetséges, hogy a tagok ebbeli kötelezettségüknek jobban tudtak eleget tenni, mint a fővárosiak. A szabók ipartestülete 368, a szegedi 766 tanoncot szabadított 1931 évben. A főváros után legnagyobb magyar város ipari élete még is csak jobb lehet a miénkénél. Persze ez nem jelenti egyszersmind azt is, hogy a szegediek tejben-vajban fürödnek. De talán, mégsem éheznek annyit, mint a pestiek.

A férfiszabók ipartestületének közgyűlésén a tagok sorából igen értékes felszólalások hangzottak el, amelyek mindegyike, az ipartestületi vezetőséget gerincebb és erélyesebb eljárásra hívta fel, mert úgy vélték, hogy a vezetőség túl lojális felfelé. Ebben van némi igazság, de tárgyilagosa akkor vagyunk, ha előljáróban leszögezzük, miszerint *a vezetőség gyengeségének legfőbb oka, a vezetőség összetételében rejlik. Őt párt kiküldöttjeiből áll az ipartestület vezetősége. Minden ügy és kérdés elintézése elsősorban pártkérdés szűrőjén megy át.* Az elajta megalkuvásokon sok energia vész kárba és sok üdvös elgondoláshól nem lesz semmi sem.

Üdvös ujtás a szabóiparosok részére.

A mai nehéz gazdasági helyzetben minden szabóiparosnak arra kell törekednie, hogy mesterségéhez szükséges anyagokat, lehetőleg első forrásból, minél olcsóbban szerezzék be, mert csak így tud a versennyel lépést tartani és a fogyasztóknak olcsóbb ruhát készíteni.

Az ezévi ipartestületi közgyűlésre indítvány adott be, amely azt célozta, hogy az ipartestület anyagbeszerző szövetkezetet állítson fel, hogy lehetővé téssek a készpénzért vásárolni tudó szabóiparosoknak, az olcsóbb bevásárlás.

Bármily tiszteletreméltó volt is ezen indítvány intenciója, az ipartestület legkevésbé hivatott arra, hogy nagy szaktudást és elővigyázatot igénylő e fajta vállalkozásba fogjon, pláne tőke nélkül. A szabókisiparosok-

tól pedig erre pénzt kapni nem lehet, mert ha tőkéje van, akkor nincs szüksége az e fajta gyámságra.

A magyar kereskedelem fürgeségét és a velünk való együttérzését misem bizonyítja jobban, mint az, hogy az ipartestületi közgyűlés hangulatának engedelve, 24 órán belül egyik tekintélyes nagykereskedőnk:

BRÜCK ÉS GROSZ V., Erzsébet-tér 5.

pamutból készült saját kikészítésű összes bélésanyagokat, szabókellékeket, valamint mosószöveteket, nagybani áráért, detailban árusítja a szabóiparosoknak.

Személyesen szerzett tapasztalat alapján állítjuk, hogy *Brück és Grosz* cégnél történő bevásárlással termelési költségeinket lényegesen csökkenthetjük.

Egyesült Szabóiparosok Köre közgyűlése.

Üzletek részére dolgozó szabóiparosok gazdasági érdekképviselőinek rendes évi közgyűlésén keserű hangokat hallottunk ama állapotokról, amelyben e szorgalmas és dolgozó, azt lehet mondani, béketűrő kisipri társadalom él, vergődik. Egy társadalmi réteg, amely a törvény szerint önálló iparos, gazdasági tevékenységénél fogva, pedig otthon dolgozó munkása: cégeknek, vállalatoknak — ütközője a vállalkozók és munkások érdekellentétének. Ép úgy keze munkája után él, mint az általa foglalkoztatott munkása; a hét végén még annyi keresete sem marad, mint amennyit segédjének kifizet... mégis szívósan ragaszkodik önállóságához, mert kipusztíthatatlanul él benne erős hitként az a tudat, hogy egyszer talán, önálló vállalkozó is lehet. Ezt a becsületes és szívós kitartást az arra illetékesek, csak kongresszusi szónoklatokban és fehérszabó beszédekben, becsülik meg. És mint a nemzet oszlopait aposztrofálják a szavazóurnánál. Továbbiakban sorsára hagyják, utitarisznyáját — kenyér helyett — közterhekkkel rakják tele.

Paska János elnöki beszédjében megható szavakban ismertette *Ullmann Jákó* érdemeit, aki szívvel, lélekkel érettünk dolgozott és akinek szellemi hagyatékát, reánk hagyott elgondolásait, az utódoknak kell átvenni és ezek alapján a munkát folytatni.

Ismertette a Kör múlt évi történetét; a vezetőség munkáját. Megállapítja, hogy úgy a munkaadóknál, mint az ipartestületben hűen képviselték a tagok gazdasági érdekeit. A felburjánzott kontárok káros működését nagyban elősegítette a munkabérek terén uralkodó bizonytalan helyzet; nem volt kötött árszabály. Egy kollektív szerződés, amelyet mindkét fél tiszteletben tart — megakadályozza a kontárok féktelenségét.

Mi sanyarú helyzetünkben sem csüggedhetünk el, hanem gyenge erőnket összetéve, csüggedést legyűrve, az összetartás erejével viseljük sorsunkat, mert jönni fog a jobb idő, amikor sorsunkat ismét magunk irányíthatjuk. *Széttagoltságunkban is erősségünk a sajtó, amelynek istápolásával, érintkezést tarthatunk fenn, a ma még távolálló társainkkal is.*

Minden önérzetes kartársunk olvassa a *Szabó Hírlapot*, amelynek előfizetése csekély áldozattal jár.

Michelbach Ádám titkári jelentését, a pénztári számadatokat, valamint *Szalkay* Lajosnak, az ellenőrző bizottság részéről tett jelentését, a közgyűlés tudomásul vette és a vezetőségnek a felmentvényt megadta.

Almási András felszólalásában kifejti, hogy az üzletek részére dolgozó iparosságtól több szociális öntudatot vár el, mert helyzetük javulását, csak erős szervezettel lehet biztosítani.

Mezey Imre sajnálattal állapítja meg, hogy a munkabéreket egész vonalon letörték; a rossz gazdasági helyzetben az új ipartörvény sem véd bennünket, mert a kereskedők, közüzemek működését egyáltalában nem korlátozza.

Csak egységes szervezkedéssel védhetjük ki jogainkat.

Weisz Emánuel szintén az öntudatos szervezetben látja helyzetünk javulását, mert önállóságunk csak üres cím, amelyért sokat kell áldoznunk.

Rácz József elismeri, hogy az üzletek részére dolgozó iparosok szervezkedésébe több öntudatot kell belevinni; ezt azonban csak gazdasági vonatkozásban értelmezi. Megállapítja, hogy ebben az egyesületben védelmet talál minden iparos, aki bérért dolgozik, tekintet nélkül, hogy politikai jogait hol gyakorolja.

Szilágyi Antal: A mi gazdasági helyzetünk szoros összefüggésben áll az általános gazdaságpolitikával. Ha pedig gazdasági politikánk rossz, amelyet az állampolitikától elválasztani nem lehet — akkor kell, hogy több öntudattal és gerincesebb magatartással — szálljunk harcba nemcsak a magunk, hanem más szakmájú társaink érdekében is.

Sok a tennivalónk; ezért ha kell, új utakon haladjunk, új célok felé. Ehhez a munkához szervezzük be a kívülálló szabóiparosokat.

Paska János elnök a vezetőség választását rendeli el; közfelkiáltással az elnökségbe újra beválasztatták: *Paska* János, *Stolz* József, *Mirika* Béla; új tagul *Szilágyi* Antal. Pénztáros: *Gitting* András; titkár *Michelbach* Ádám; jegyző *Eisel* Péter, 5 könyvtáros, 5 ellenőrt; 42 tagú választmányt a hivatalos lista szerint választották meg.

SZEMLE.

Karafiáth Jenő kultusz- miniszter nyilatkozata a tanoncoktatásról.

Ipartestületek Lapja-ban a tanoncoktatásról a kultuszminiszter igen fontos kijelentést tesz, megállapítja, hogy a tanonc erkölcsi nevelését, a pedagógiaileg képzett tanítóra kell bízni. A szakoktatást és ezzel kapcsolatban műhelygyakorlatot erre alkalmas szakemberek lássák el. E kettéosztott oktatás a fővárosban és a nagyobb városokban, ahol egy-egy szakmában kellő számú tanonc egyesíthető, minden nehézség nélkül keresztül vihető. A kisebb tanonciskolák, szakirányú oktatását azzal kívánja előmozdítani, hogy a szakrajzok oktatását, az e célra kiadott rajzok és ezekhez tartozó útmutatások alapján a tanítók is elláthatják, mert a tanítók részére évenként továbbképző tanfolyamokat rendeztett, ahol a tanítók szakirányú kiképzését szakemberek látják el. A jövő iparosnemzedék szellemi színvonalának emelése érdekében, az iparos pályára lépőknek legalább 6 elemi osztály sikeres végzettségét kellene igazolniok. Az erkölcsi és szellemi nivó emelését szolgálnák a tanoncinternátusok és tanoncpatronázs intézményei; ezeken belül a munkásvédelmi és iparfejlesztési szempontok is érvényesülnének. A nevelés ügyét szolgálná hathatósan, ha a tanonc felszabadítása, az iskolai bizonyítványtól is függne; nevezetesen a tanviszony meghosszabbítandó volna akkor is, ha a tanonc az elméleti oktatásból ki nem elégitő eredményt ér el.

Ipartestületi statisztika.

Az ország területén 380 ipartestület működik; ebből 45 a fővárosra esik. A 380 ipartestület működési köre 2026 város és községre terjed ki; 1403 község iparosai nincsenek ipartestületi kötelékben. 19 ipartestületnek van tanoncotthona és 45-

nek segédszállója. 50 ipartestület szaklapot ad ki, ebből a fővárosra 37 esik. 143 ipartestületnek könyvtára van, ezek közül 4 ipartestület könyvtára 2000 kötetten felüli könyvvel rendelkezik. Az ipartestületekben tömörített iparosság hatalmas alkotó és kulturális erőt képvisel s ha ezen erőt céltudatos vezetéssel, közös ügyünk szolgálatába állítanánk — sorsunkat magunk intézhetnénk.

Ipartestületi javaslat

Ipartestületi reform és ipartestületi központ-ról szóló javaslatot, a képviselőház közigazdasági és pénzügyi bizottsága elfogadta és ennek tárgyalására a sürgősséget kimondta. A javaslatnak birálatában nem bocsátkozunk; hiába való munkát végeznénk; nem akarunk a fogadatlannal prokátor sorsára jutni. Általánosságban már most fejezzük abbeli aggályunkat, hogy az ipartestületi központ, ne legyen egy hivattal több, ahol akták tömegében, az adminisztráció útvesztőjében a szegény és gyámoltalan iparosnak ügye elveszik.

Nem az a lényeges vajjon e központi hivatal vezetője rangsorban sorolt tisztviselő lesz-e, vagy pedig titulus nélküli alkalmazott, hanem az a fontos, hogy hozzáértő és arra alkalmas vezetőség — intézze sorsunkat. Nem szabad tért adni, a paragrafusragásnak, hanem adott viszonyok közepette szükséges tennivalókra, arra alkalmas emberek álljanak az iparosok rendelkezésére.

Csere intézet.

A budapesti kisipari hitelintézet népszerű és agilis vezérigazgatója Széll Jenő, röpiratot adott ki, a munkanélküliség megszüntetésének gyakorlati megoldására. Szerinte a *dolgozni akaró és munkaképes emberek létfenntartását függetleníteni kell a vállalkozói termelés bizonytalanságaitól*. Csak az oly termelési rend a helyes, amelyben a kenyér nagyobb érték, mint az arany; amelyben a képzett fej és munkáskéz nem teher, hanem kincs. A paragon heverő munkaerőt egy *Csereintézet* felállításával értékesítené. Elgondolása szerint a munkanélküli munkás közös műhelyben, a kisiparos otthonában dolgozna és termelne a csereintézetnek. A csereintézet a végzett munkáért nem pénzt adna, hanem *cserejegyet*, amelyért minden szükségletét beszerezhetné: részben magától a csereintézettől,

részben a termelőktől: pl. élelmiszereket. A földműves viszont a cserejegyet a csereintézettől átváltaná ipari cikkekre. A csereintézet túltermelést nem produkálna, mert csak azt és annyit termelne, mint amennyire a munkanélkülieknek szükségük van. E csereintézet csak a munkanélküliség levezetését célozza; normalviszonyok visszatérésével — hivatását befejezte. Melegen üdvözljük Széll Jenő vezérigazgatót eme hasznos tervének közreadása alkalmából — azonban e tervből nálunk valóság sohasem lesz. Nekünk is volt ehhez hasonló tervünk. Nyolc éve már, hogy a termelő ipari és fogyasztási szövetkezetek együttműködése érdekében Tibor Sámuel szövetkezeti igazgató csereviszony alapján vélte megoldani a szövetkezeti tagok gazdasági érdekét. Ezzel kiküszöbölhető lett volna a szövetkezetek illegitim versenye, a szabad ipar és kereskedelem ellen, egyfelől, másfelől pedig nem szorultak volna állami pénzekre e szövetkezetek. Minden szövetkezeti tag: termelvényére, ipari cikkére csereigérvényt kapott volna, amelynek ellenében a szövetkezeti fogyasztási és értékesítő központban és ezek fiókjaiban nyersanyagot feldyártmányt, élelmiszert és ipari készáruat vásárolhatott volna. Sőt az igérvények ellenében forgótókere pénzt is kaphatott volna. E tervből sem lett valóság. Ehelyett nehéz milliók veszttek el az adózók pénzéből oly szövetkezetekben, amelyek hivatásukon túlmenően spekulatív vállalkozásokba fogtak és sokszor a kapitalista mentalitás szolgálatába szegődtek.

Betegsegélyző járulékkal hátralekban

levő iparosok is pályázhatnak közmunkára, ha a közhatóságtól járó követelésüknek egynegyedét az O. T. I.-ra engedményezik (9090/1931. M. E. rendelet.). Ezen engedményezési nyilatkozatot az ajánlathoz kell csatolni. Az IpOSz. ezen engedményezési nyilatkozatokra bélyegmentességet kért a kereskedelmi minisztériumtól.

Auspitz Sándor

szövetek, bélésárak,
szabókellékek
olcsó beszerzési forrása

Budapest, V., Deák Ferenc tér 1.
Telefon: 80-0-57.

Buchbinder Ferenc gyásza.

Egy igazi iparosasszony dült ki sorainkból. Mintaképe volt a jó feleségnek, odaadó anyának, a közért lelkesedő és áldozatkész élettársnak. Névtelenül és szerényen húzódott meg agilis férje oldalán, de ha adni kellett, vagy támogatni az élet hájtörőit az elsők között sietett ezek segítségére. Férjének köztéri szereplésével járó áldozatot szívesen viselte és fiát is ezen szellemben nevelte. Buchbinder Ferencné temetésén sok száz iparos volt jelen és ezek gyászában adott hangot *Zamecsnik* József iparostársunk magasanszárnyaló búcsúztatója. — Szerkesztőségünk ezúton fejezi ki részvétét.

Méltányosabban kell megállapítani az adóalapot.

A pénzügyminiszter rendelete.

A pénzügyminiszter a jövedelem- és vagyonadó kivetése ügyében fontos rendeletet adott ki. A rendelet kimondja, hogy a tavaly szenvedett veszteséget a jövedelem kiszámításánál figyelembe kell venni. Egyben az adókiadó hatóságok kötelességévé teszi, hogy az adók megszállásánál a tényleges viszonyokra és a súlyos gazdasági helyzetre nagy figyelemmel legyenek. A földbirtoknál nem szabad figyelmen kívül hagyni úgy az elemi károkat, mint általában a jövedelmezőség megcsappanását, az épületek jövedelemadójánál pedig le kell számítani az adóalapból a tatarozási, karbantartási és fenntartási költségeket.

A vagyonadó megállapításával kapcsolatban a földek, házak és más ingatlanok értékelésénél a múlt év utolsó napján ténylegesen fennálló értéket kell alapul venni. A rendelet értelmében az adóhatóságok kötelesek nyilvántartani azokat, akik az adók súlyos volta ellen felszólaltak és akiknek jövedelmi viszonyai tartósan leromlottak. Ezeket önként figyelmeztetniük kell január első napjaiban, hogy adóalapjuk újabb megállapításait kérhetik.

Le kell vonni a tiszta jövedelem

megállapításánál azokat a szükségadókat és különadókat is, amelyeket az államháztartás szanalásával kapcsolatban kivetettek. Fontos (sajnos ritkán alkalmazható) intézkedése a rendeletnek, hogy ha egy iparos, vagy kereskedő üzleti forgalma az elmúlt évben 20—30 százalékkal emelkedett, ez az emelkedés az új adókiadás alapjául nem szolgálhat.

Árrombolók.

Kétségtelen, hogy a pénzügyminiszter ezzel a február 21-én kiadott rendelkezésével az adókiadás rideg szigorúságán és a súlyos adók alatt roskadozó adófizetők helyzetén kíván segíteni. Most már csak az a fontos, hogy a hatóságok a pénzügyminiszter rendelkezéseit az adózók javára érvényesítsék.

Az összes kisipari szakmákban állandó a panasz amiatt, hogy egyes kalkulálni nem tudó és a kari érdekeket, ugyanúgy saját érdekeiket is szem elől tévesztő egyének féktelen versenyt támasztanak iparostársaiknak az észszerűtlen és bűnös árrombolásokkal. Aki önköltségi áron alul adja el portékáját, olyan értékhez nyúl, ami nem az ő tulajdonát képezi. Nem fizetheti adóját és társadalombiztosítási járulékait, adós marad a házbérrel, megkárosítja a vele összeköttetésben álló cégeket, mert ilyen esetben az eladott áruból származó bevételek természetesen nem fedezik a szükséges kiadásokat. Az árrombolásoknak vége az üzlethelyiség redőnyeinek lezárulása, az állampolgárok tragédiájának befejezése. A tönkrement iparos a munkanélküliek számát szaporítja és az éhező családtagok könnyei már nem törölik le azt a bűnt az árrombolók lelkeről, amellyel önmagukat, családjukat, kartársaikat pusztulásba kergették.

Felelős kiadó: TIBOR SÁMUEL.

Laptulajdonos:

ÖZV. ULLMANN JAKÓNÉ.

Nyomatott:

FRATER ÉS TÁRSA könyvnyomdájában VII., Akácfa-u. 13. — Telefon: 40-6-20.

ADLER EDE

BUDAPEST,
VII., WESSELÉNYI-UTCA 9.

Műtömés

Alapított
1894 ben.

művészi kivitelben.

Modern és Breitner

Budapest, IV., Deák-tér 3. Tel. Aut. 819-56.

**Bel- és külföldi posztó-
és béléssárak**

Szabóiparosok!

Felhívjuk Magyarországi szabóiparosait és szabászait, hogy a m. kir. Technológia rendszer szerint szerkesztett

Szabászati Szakkönyv

tankönyvét 3 füzetben rendeljék meg, mert ez nélkülözhetetlen tanácsadója minden szabónak. Ára a pénz előleges beküldése mellett 6 P. Utánvéttel 6.50 pengő.

Aki a Szabó Hírlapot megrendeli, az postafordultával megkapja a

szövet gazdaságos beszerzésének szakrajzát.

Már egy öltöny szövetnél megtakarítja a Szabó Hírlap egy évi előfizetésének díját.

Olcsón és nagy választékban vásárolhat a legutolsó párizsi modellekhez szükséges csipkét, tüllt, gombot, cérnát, rövidárut és divatipari különlegességeket.

Albachary és Korai

V., Erzsébet tér 12.

Telefon: Aut. 802—20.

Pontos kiszolgálás!

FELKÉRJÜK azon fizetelt előfizetőinket kiknek előfizetésük lejárt, hogy az előfizetési díjat haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek, mert csak úgy áll módunkban a lapot tovább is küldeni

Alapított 1900-ban.

Steiner Zsigmond és Társa

m. kir. egyenruhasapka-
és csákógyár

Hadfelszerelési- és sportcikkek, lüz-
oltófelszerelések gyártása
és nagyban raklára

Budapest, VI., Hájó utca 15.

Telefon: Teréz 5—46.

AZ ÖSSZES BÉLÉSÁRUK
LEGOLCSÓBB
BESZERZÉSI FORRÁSA

Bohrer Testvérek

Budapest, VII.,
Dob ucca 41.

Telefon: József 420—34.

Gottesmann Lipót

posztó és bélésáru
nagyban és kicsinyben

Budapest,
V., Deák Ferenc-tér 1

Telefon: Aut. 801—64.

Weisz Adolf és Schwarz

Budapest, VI., Király-utca 14.

posztó,
bélés,

pamutárak

legolcsóbb bevásárlási forrása.

Weinberger és Havas

Budapest V., Erzsébet-tér I. sz.
Telefon: Aut. 803—79

Gyapjuszövetek,
bélésárak, selymek

nagy választékban.

Nagyban és kicsinyben

Bodnár és Brück

angol és skót gyapjuszövetek
lerakata

Telefon: 802—85.

Budapest, V., Erzsébet-tér 4

Mindennemű

szabó-

és varrókellékek,
bélésárak

legolcsóbb

bevásárlási forrása.

Bohrer Jakab

VIII. Teleki tér 4.

Telefon: József 343—67.

A megrendeléseket házhoz szállítom.

FASZENET

Porosz szenet

Aprított tűzifát

WEISZ ÉS VIDOR cég-nél vegyen

TELEFON:
József 311—31 és József 408—51
" 372—79 " 414—27

RAKTÁRAK ÉS IRODÁK:
X. Józsefvárosi p. u. VIII. Kő-
bányai-ut Ganzgyárral szemben

LEFKOVITS ÉS VÁNDOR

BUDAPEST, V., DEÁK FERENC-UTCA 16—18.

TELEFON: Aut. 813—31.

(Adria-palota)

Különféle gyapjuszövetek, bélésárak és az összes szabókellékek
raktára. Szabómesterek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Engel Nándor és Fia

posztó- és bélés-
árkereskedők
nagyban és kicsinyben.

Budapest

V., Vilmos császár ut 2.

Telefon: Aut. 801—29.

Beckmann és Fischer

szövet- és bélésáru
nagykereskedése

BUDAPEST, IV.,

Sütő ucca 2. sz.

Brück és Grosz

V., Erzsébet-tér 5.

Telefon:

Aut. 800—79 és 807—27.

Az összes bélésáru és szabó-
kellékek raktára nagyban és
kicsinyben.

Figyelmes kiszolgálás.